

4) творчество (предметно-практический компонент, характеризующийся направленностью на профессионально-личностное совершенствование, умение решать профессиональные задачи).

В результате проведенного исследования установлено, что четкая направленность на освоение теоретических и методологических основ духовно-нравственной культуры обусловлена включением преподавателями университета в содержание программного материала социально-философских и психолого-педагогических дисциплин, знаний о духовно-нравственном воспитании молодого поколения, его базовых средствах и способах воздействия на человека, а также достаточным технологическим обеспечением учебно-воспитательного процесса, основу которого составляют педагогические детерминанты.

Литература

1. Бердяев Н. А. Самопонимание (опыт философской автобиографии) / Н. А. Бердяев. – М.: Международные отношения, 1990. – 336 с.
2. Бондаревская Е. В. Теория и практика личностно-ориентированного образования / Е. В. Бондаревская. – Ростов-н/Д.: Изд-во Ростов. гос. пед. ун-та, 2000. – 358 с.
3. Сериков В. В. Образование и личность. Теория и практика проектирования образовательных систем / В. В. Сериков. – М.: Издательская корпорация «Логос», 1999. – 278 с.
4. Соловьев В. С. Философские начала цельного знания / В. С. Соловьев. – СПб, 1977. – С. 508.

УДК 373.2.015.311:316.647.5

Ольга Канарова

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
olga_mdpu@ukr.net

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ВИХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНИХ ВЗАЄМОСТСУНКІВ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

На основі аналізу досліджень вітчизняних і зарубіжних авторів розкрито сучасні підходи до розв'язання проблеми толерантності та визначено педагогічні умови ефективного виховання толерантних взаємостосунків у дітей старшого дошкільного віку.

Ключові слова: виховання, гармонія, гуманізація, духовна культура, толерантність, моральна толерантність.

Ольга Канарова. Педагогические условия эффективного воспитания толерантных взаимоотношений у детей старшего дошкольного возраста

На основе анализа исследований отечественных и зарубежных авторов раскрыты современные подходы к решению проблемы толерантности и определены педагогические условия эффективного воспитания толерантных взаимоотношений у детей старшего дошкольного возраста.

Ключевые слова: воспитание, гармония, гуманизация, духовная культура, толерантность, нравственная толерантность.

Olha Kanarova. Pedagogical conditions for effective development of tolerant relations in senior preschoolers

Having analyzed the works of native and foreign researchers the author has revealed contemporary approaches to solving the problem of tolerance and determined pedagogical conditions for development of tolerant relations in senior preschoolers.

Key words: education, harmony, humanization, spiritual culture, tolerance, moral tolerance.

Дошкільний вік – це період, упродовж якого відбувається величезне збагачення й упорядкування чуттєвого досвіду дитини, опановування специфічно людських форм сприйняття та мислення, бурхливий розвиток уваги, формування паростків довільної уваги та смислової пам'яті. Одним із важливих моментів зазначеного вікового періоду є активне формування морально-етичних та особистісних цінностей. Всебічний і гармонійний розвиток, а особливо духовне виховання та прищеплення почуття толерантності в дітей дошкільного віку, великою мірою залежить від вихователя, який є творцем особистості, довіреною особою суспільства, якій доручено опікуватися найдорожчим, найціннішим – дітьми.

Не простим завданням є виховання дитини дошкільного віку, адже така робота вимагає від педагога поєднання організації навчально-виховного процесу з материнською любов'ю до своїх вихованців, постійною турботою про їхнє здоров'я та самопочуття. Вихователь має забезпечити загальний психічний розвиток дитини поряд із фізичним та духовним. Власним прикладом, демонстрацією духовної культури, проявом своїх почуттів він формує особистість дитини. Дошкільники намагаються у всьому наслідувати його, педагог для них є представником і взірцем.

Важливо, щоб зі стін дошкільного навчального закладу вийшли вихованці не тільки з певним багажем знань, умінь і навичок, а особистості, основою життєвої позиції яких є толерантність. Одним із головних завдань освіти дітей дошкільного віку визначено розвиток толерантної свідомості.

У психолого-педагогічній літературі існує безліч гуманітарних підходів до визначення та дослідження терміна «толерантність», тому що ідея толерантності завжди турбувала суспільство.

Особливістю дошкільного віку є здатність до емоційних проявів, емпатії, прагнення дитини до наслідування – як позитивного, так і негативного, і це те, з чим вона найчастіше стикається в житті. Важливим завданням педагога є створення для дошкільника такого середовища, де співчуття та співпереживання було б нормою взаємостосунків.

Не менш важливою особливістю прояву толерантних стосунків у дітей є їхня природна відвертість. У них ще не повністю сформовані стереотипи «добре – недобре», «правильно – неправильно» тощо, а тому вихователь повинен допомогти дитині правильно зорієнтуватися в житті, зокрема навчити дитину доброзичливо сприймати людину, не схожу своєю поведінкою, поглядами, уміннями на інших.

На основі теоретичного аналізу досліджуваної проблеми визначено специфічні педагогічні умови ефективного виховання толерантних взаємостосунків у дітей старшого дошкільного віку:

1. Цілеспрямована та конструктивна взаємодія педагогів і сім'ї з метою створення толерантного виховного середовища, що характеризується взаємною довірою та повагою, відвертим і доброзичливим спілкуванням, відмовою від авторитарного способу керівництва дитячим колективом, забезпеченням почуття захищеності кожної дитини.

2. Формування комплексу знань, умінь і навичок толерантних взаємостосунків у дітей, тобто уявлень дошкільника про толерантні стосунки, людські емоційні стани та їх причини; прояв доброзичливого, терпимого ставлення до себе та інших, здатності до емоційної чутливості та сприйняття своєрідності кожної людини, як основного змісту виховної роботи.

3. Застосування спеціально підібраних педагогічних форм і методів для ефективного реалізації поставлених цілей.

Отже, виховання толерантності в дітей дошкільного віку передбачає довірливе, гуманістичне ставлення до дитини, підвищення її впевненості в собі та власної самооцінки. Педагог повинен не лише створювати умови для формування толерантності в дітей, але й запобігати проявам негативізму в стосунках усіх учасників навчально-виховного процесу: драгітливості, амбіційності, роздратуванню, грубості та ін. Дошкільний навчальний заклад повинен стати тим гуманістичним осередком, де педагог має бути в центрі навчально-виховного процесу.

УДК 159.9:378.015

Тетяна Каткова

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького,
katkova.63@mail.ru

МІСЦЕ ТА РОЛЬ АКСІОЛОГІЧНИХ НАСТАНОВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ

Розглянуто проблему становлення сучасних висококваліфікованих фахівців. Сучасне суспільство висуває до випускника ВНЗ особливі вимоги, серед яких важливе місце посідають високий професіоналізм, активність і творчість.

Ключові слова: професійна компетентність, професійна свідомість, професійне становлення.

Татьяна Каткова. Место и роль аксиологических установок в процессе профессионализации студентов-психологов

Рассмотрена проблема становления современных высококвалифицированных специалистов. Современное общество предъявляет к выпускнику ВУЗа особые требования, среди которых важное место занимают высокий профессионализм, активность и творчество.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, профессиональное сознание, профессиональное становление.